

Oplegnotitie Watergebiedsplan Krimpenerwaard

Inleiding

In het kader van het veenweidepact Krimpenerwaard wordt sinds 2005 gewerkt aan nieuwe plannen voor een duurzame inrichting van de Krimpenerwaard. Dit gebeurt aan de hand van vijf peilers, te weten;

- de aanleg van nieuwe natuur;
- duurzaam waterbeheer en het tegengaan van bodemdaling;
- het versterken van de landbouwstructuur;
- extra kansen voor toerisme en recreatie en
- het stimuleren van vernieuwend ondernemerschap.

Om hieraan invulling te geven zijn inmiddels het streekplan Zuid-Holland Oost en het natuurgebiedsplan (partieel) herzien en is het nu van belang dat ook de plannen op inrichtingsniveau hierop worden afgestemd. Het gaat hierbij om drie planvormen die parallel worden ontwikkeld en onderling op elkaar worden afgestemd, te weten;

- het InrichtingsMER en bestemmingsplannen voor de natuurgebieden,
- het Watergebiedsplan Krimpenerwaard en het
- Integraal Inrichtingsplan Krimpenerwaard.

Ook het natuurgebiedsplan kan hierbij genoemd worden. Het is namelijk de afspraak dat, als de andere planprocessen daartoe aanleiding geven, het natuurgebiedsplan hierop eventueel zal worden aangepast.

Hiertoe is en wordt door de gemeenten, provincie en hoogheemraadschap intensief samengewerkt. Deze, voor het gebied, nieuwe manier van samenwerken heeft dit proces van integrale planvorming ook tot een complex proces gemaakt waardoor dit beduidend langer heeft geduurd dan aanvankelijk verwacht. Een belangrijk voordeel hiervan is dat de plannen optimaal op elkaar zijn afgestemd en dat planprocedures tot een minimum worden beperkt en daardoor helder met burgers kan worden gecommuniceerd.

Inmiddels zijn het MER voor de bestemmingsplannen voor de natuurgebieden en het Watergebiedsplan in concept gereed en is ook het Integraal Inrichtingsplan in een ver gevorderd stadium, waardoor het geheel naar verwachting begin 2010 in ontwerp vastgesteld kan worden.

Status Watergebiedsplan

Het Watergebiedsplan geeft invulling aan de waterstaatkundige aanpassingen van plannen gebaseerd op het veenweidepact. Hiermee vormt het Watergebiedsplan een bouwsteen voor het Integraal Inrichtingsplan en wordt daarin één op één overgenomen. In het kader van het Integraal Inrichtingsplan wordt een uitvoeringsovereenkomst opgesteld, waarin afspraken zullen worden gemaakt over de uitvoering en verdeling van kosten.

Verder vormt het Watergebiedsplan het beleidskader voor de peilbesluiten in de toekomst. In principe dient het Watergebiedsplan als toelichting op de peilbesluiten en is het doel om zo spoedig mogelijk na de vaststelling van het Integraal Inrichtingsplan/Watergebiedsplan ook de hierop afgestemde peilbesluiten vast te stellen.

Inhoud Watergebiedsplan

Het Watergebiedsplan bevat voorstellen voor de peilgebieden en peilen, een beschrijving van de toekomstige waterstructuur, de maatregelen die nodig zijn om dit te bereiken inclusief kostenraming en effectbeschrijvingen.

Peilgebieden en oppervlaktewaterpeilen

Het belangrijkste uitgangspunt van het veenweidepact op het vlak van het waterbeheer is om te komen tot een duurzame robuuste inrichting. Het Watergebiedsplan geeft hieraan concreet invulling. Op hoofdlijnen betekent dit dat:

- het aantal peilgebieden nauwelijks toeneemt ondanks de toegenomen diversiteit aan eisen en wensen ten aanzien van het waterbeheer;
- de peilen in de blijvend agrarische gebieden volgen nagenoeg overal de maaiveldddaling. Alleen in een enkel klein peilgebied (Bilwijk-zuid) wordt als gevolg van samenvoeging met een groter peilgebied een iets grotere drooglegging voorgesteld;
- voor de natuurgebieden wordt ingezet op een flexibel peilbeheer. Dit houdt in dat het peil zich onder invloed van weersinvloeden beweegt tussen een vastgesteld minimum en maximum peil. Gemiddeld genomen zal het peil in de wintermaanden tegen het maximumpeil staan en in de zomermaanden tegen het minimumpeil.
- Voor zover stedelijk gebieden een eigen peilgebied hebben worden/blijven peilen zoveel mogelijk gestabiliseerd.
- Voor de kern Stolwijk is een kosten-batenanalyse uitgevoerd gericht op het gewenste peilbeheer voor de kern. Doordat de kern Stolwijk nu nog deel uitmaakt van het grotere peilgebied Stolwijk en Berkenwoude, met overwegend de functie melkveehouderij, is het peilbeheer gericht op het volgen van de maaiveldddaling. Uit de kosten-batenanalyse blijkt dat hierdoor in toenemende mate schade zal optreden. Daarom wordt voorgesteld de kern Stolwijk een apart peilgebied te geven zodat het peil hier optimaal kan worden afgestemd op de aanwezige bebouwing en bijbehorende functies.

Opgemerkt wordt dat met het Watergebiedsplan ingestemd wordt met de na te streven **droogleggingen!** De peilen die genoemd zijn volgen uit de na te streven droogleggingen afgezet tegen de gemeten maaiveldhoogten. Momenteel wordt echter nog gewerkt aan het gebruiksklaar maken van het nieuwe AHN (Actueel Hoogtebestand Nederland, 2008). De nieuwe hoogtegegevens die hieruit voortvloeien worden verwerkt bij de vaststelling van de peilbesluiten, waardoor exacte peilen in de vast te stellen peilbesluiten te zijner tijd ongetwijfeld iets af zullen wijken van de peilen in het Watergebiedsplan.

Waterstructuur

In het kader van het Veenweidepact is in 2006 intern de notitie 'Naar een nieuw hoofdsysteem in de Krimpenerwaard' vastgesteld. Deze notitie is in het Watergebiedsplan verder uitgewerkt tot een nieuw ontwerp voor de inrichting van de waterstructuur. De belangrijkste elementen hierin zijn de drie hoofdgemalen voor de waterafvoer, alsmede het aanpassen van de gemalen De Nesse en Beneden Haastrecht en het realiseren van het nieuwe tussengemaal Hillekade.

Voor de natuurgebieden worden aparte aan- en afvoerroutes voor water gecreëerd. De waterpeilen in de natuurgebieden worden geregeld in het laagste peilgebied voor natuur. Dit werkt vervolgens automatisch door via vlotterstuwen naar de hoger gelegen peilgebieden. Hierdoor wordt de sturing van het watersysteem verder vereenvoudigd en kan onder extreme omstandigheden wel optimaal gebruik worden gemaakt van de beschikbare bergingsruimte in de natuurgebieden.

Bij de inrichting van het systeem zijn uiteraard ook de doelstellingen voor waterkwaliteit integraal meegenomen. Zowel met oog op de waterkwaliteit als wel om een flexibel peilbeheer mogelijk te maken worden gebieden met de functie landbouw en natuur van elkaar gescheiden. De belangrijkste verbetering van de waterkwaliteit in de natuurgebieden wordt verwacht doordat de belasting vanuit de landbouw vervalt. Hiernaast heeft het flexibel peilbeheer een positief effect op de ecologische kwaliteit van het systeem. Verder wordt het systeem zodanig ingericht dat de inlaat van water zoveel mogelijk vanuit de Lek wordt betrokken. Gebleken is dat de kwaliteit van het Lekwater voldoet aan de KRW-normen. Hierdoor is ook het helofytenfilter, zoals eerder bedacht in het kader van het Raamplan, niet meer nodig. Voor wat betreft de kwaliteit in het blijvend landbouw gebied en de stedelijke

gebieden worden geen noemenswaardige veranderingen verwacht. Wel wordt door middel van inrichtingsmaatregelen de mogelijkheden om door te spoelen vergroot. Op grond van monitoring van de waterkwaliteit is het daarmee mogelijk om in de toekomst zo nodig gericht door te spoelen.

Bij het ontwerp van het watersysteem is zoveel mogelijk aangesloten bij bestaande structuren waardoor bestaande waarden niet of nauwelijks worden aangetast. Voor de waterrecreatie betekent dit dat in bestaande routes zo weinig mogelijk nieuwe belemmeringen worden gerealiseerd. Er is bij de beschrijving van maatregelen echter (nog) geen rekening gehouden met de belangen voor watergebonden recreatie omdat in het kader van het Integraal Inrichtingsplan vooralsnog geen concrete voorstellen zijn opgenomen. Een belangrijk probleem hierbij is dat er nog geen partij is die zich ziet als belangenhebbende inzake de waterrecreatie.

Maatregelen en kostenraming

De maatregelen zijn in te delen in drie categorieën, nl;

- 1) Maatregelen die zijn toe te rekenen aan de waterstaatkundige taak van het hoogheemraadschap;
- 2) Maatregelen die zijn toe te rekenen aan de opgave voor natuur;
- 3) Maatregelen die beide doelen dienen.

In het voorstel zijn de kosten welke voortvloeien uit de maatregelen van categorie 1 voor rekening van HHSK, kosten welke voortvloeien uit de maatregelen van categorie 2 voor rekening van de provincie en de kosten welke voortvloeien uit maatregelen van categorie 3 op basis van een 50/50 voor rekening van HHSK en provincie.

Op grond hiervan bedragen de kosten voor HHSK in totaal afgerond € 11.700.000.

Effectbeschrijving

In het hoofdstuk effectbeschrijving worden de effecten op de functie en thema's beschreven. Het gaat dan om de functies landbouw, natuur, bebouwing, wegen en bruggen en recreatie en om de thema's waterhuishouding, wateropgave, grondwater, waterkwaliteit en ecologie, landschap en cultuurhistorie, bodemdaling en beheer en onderhoud.

De effectbeschrijving is een belangrijk onderdeel als toelichting op de peilbesluiten die op basis van dit watergebiedsplan kunnen worden genomen.

Een belangrijk aspect van de effectbeschrijving voor HHSK, zijn de gevolgen voor wegen. De gevolgen voor wegen en bruggen zijn een belangrijk onderwerp geweest in de afweging van de peilen voor de natuurgebieden. Peilopzet leidt immers tot nadelige gevolgen voor funderingen van wegen en daardoor tot schade. Bovendien leidt peilverhoging ertoe dat bruggen mogelijk niet meer voldoen aan de vergunningvereiste van minimaal 65cm doorvaarthoogte. De kosten die hieruit voortvloeien zijn nadrukkelijk in beeld gebracht en voor zover deze in het kader van de afweging als acceptabel zijn beoordeeld komen deze ten laste van de ontwikkeling van natuur (de provincie).

Uitvoering

Ten behoeve van de uitwerking en uitvoering van de maatregelen wordt in het verlengde van het Integraal Inrichtingsplan een uitvoeringsovereenkomst opgesteld. Hierin worden afspraken vastgelegd met betrekking tot onder andere planning/fasering, verantwoordelijkheid/trekkerschap en kostenverdelingen.

Totstandkoming en communicatie

Het Watergebiedsplan Krimpenerwaard is opgesteld door de werkgroep watergebiedsplan waarin naast medewerkers van hoogheemraadschap en een extern adviesbureau, de provincie en Dienst Landelijk Gebied waren vertegenwoordigd. Hierdoor, en doordat het hoogheemraadschap vertegenwoordigd is in de werkgroepen voor het Integraal Inrichtingsplan, het InrichtingsMER en de bestemmingsplannen is de inhoudelijke afstemming geborgd. Tussentijds heeft over belangrijke dilemma's overleg plaatsgevonden met de

betrokken belangenorganisaties. Procesmatig is één en ander gecoördineerd via de projectgroep veenweidepact en de strategiegroep.

Het Watergebiedsplan is op 29 oktober 2009 besproken in de strategiegroep veenweidepact. Er vindt geen zelfstandige externe communicatie plaats over het Watergebiedsplan. Een samenvatting met daarin met name aandacht voor peilgebieden, waterpeilen en hoofdstructuur zal integraal worden overgenomen in het Integraal Inrichtingsplan. Het Integraal Inrichtingsplan is dan ook het plan via welke gecommuniceerd zal worden met burgers. Wellicht zal het Watergebiedsplan dan wel dienen als bijlage document.